

Juryrapport

Keetje Hodshon Prijs 2020 – Wijsbegeerte en/of Godgeleerdheid

De jury heeft een aantal dissertaties gelezen die alle van een zeer hoog niveau waren - hetgeen optimistisch stemde over de toekomst en slagkracht van deze onderdelen van de geesteswetenschappen.

De jury heeft besloten de dissertatie van Annemarie van Stee te bekronen met de Keetje Hodshon Prijs 2020, voor proefschriften op het terrein van de wijsbegeerte en Godgeleerdheid uit de periode 2015-2019. De titel van de dissertatie is *Understanding Existential Self-Understanding: Philosophy Meets Cognitive Neuroscience*. In 2017 heeft Dr. Van Stee deze verdedigd aan de Universiteit Leiden.

Wij mensen hebben ideeën over onszelf, ook ideeën over wat voor ons van wezenlijk belang is, wat aan ons leven waarde geeft. Het zijn vooral, maar niet uitsluitend, filosofen die dergelijke “existentiële” ideeën op een systematische manier hebben geprobeerd uit te werken. Tegenwoordig doen ook cognitieve neurowetenschappers onderzoek naar liefde en zelfreflectie (hetgeen vaak dingen zijn die filosofen hebben aangemerkt als van existentieel belang voor ons), of meer precies, naar de hersenprocessen die hiermee correleren. Dr. Van Stee onderzocht hoe de inzichten die de filosofie te bieden heeft zich verhouden tot de inzichten die cognitieve neurowetenschappen genereren.

Op basis van een intelligent en analytisch onderzoek naar hoe neurowetenschappelijke onderzoekers te werk gaan, alsmede op basis van een grote vertrouwdheid met filosofische reflectie, komt Dr. Van Stee tot de volgende conclusie: de bijdragen die filosofie en cognitieve neurowetenschap kunnen leveren aan zelfinzicht zijn zeer verschillend en de twee zijn niet in competitie met elkaar. De cognitieve neurowetenschappen kunnen inzicht geven in de neuronale mechanismen die ons in staat stellen te zijn wie we zijn en te doen wat we doen. Filosofie geeft daar geen inzicht in, maar biedt zelfinzicht door structurele kenmerken van onze geleefde ervaring te verduidelijken en de vragen te verhelderen die we ons kunnen stellen wanneer we zoeken naar zelfinzicht - wat de neurowetenschappen juist weer niet kunnen.

De dissertatie is bijzonder goed geschreven, er wordt vanuit grote vertrouwdheid met de materie geargumenteed, en is op een prachtige manier georganiseerd. Het is een studie die ons wezenlijk verder helpt wanneer we de sterkte van de cognitieve neurowetenschap op een intelligente manier willen beoordelen en ook wanneer we willen begrijpen wat de wezenlijke waarde van *genuine* filosofische reflectie is. Uiteindelijk is de dissertatie een aansporing aan cognitieve neurowetenschappers zich meer bewust te worden van de aannames van hun vakgebied, alsmede van het feit dat zij zich op cruciale punten bedienen van interpretaties waarvoor, filosofisch gezien, alternatieven zijn. Tevens is de dissertatie een aansporing aan filosofen om zich constructief en kritisch te engageren met het zich snel ontwikkelende gebied van de cognitieve neurowetenschappen.

De studie bepleit en belichaamt daarmee de meerwaarde en het belang van interdisciplinaire samenwerking.

Prof. dr. R. (René) van Woudenberg, hoogleraar kentheorie en ontologie Vrije Universiteit
Prof. dr. M.T. (Martha) Frederiks, hoogleraar studie wereldchristendom, hoofd departement
filosofie en religiewetenschap Universiteit Utrecht
Prof. dr. W.B. (Wim) Drees, hoogleraar filosofie van de humanities Tilburg University

De juryvergadering vond plaats op 26 maart 2020 en werd voorgezeten door Dr. W. Bijleveld, directeur KHMW. Naast de juryleden waren tevens aanwezig Prof. dr. R.B. Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en S. de Boer (notulen).